

Zdelovská drbna

únor 2011

v tomto čísle
najdete:

zprávy z OBECNÍHO ÚŘADU

Pamětní kniha
sboru dobrovolných hasičů
z. II.

DĚTSKÝ KARNEVAL

"Velká cena Zdelova
ve stolním tenise 2011"

MASOPUST

1. zdelovské
hokejové derby

Či v Zdelově
či v okolí
v čisti

Los fotbalistů na jaro
OP II. třídy 2011

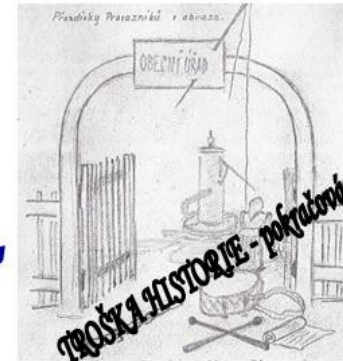
Pamětní kniha obce Zdelova

Z paměti naší babičky

TEST

pro chytré
hlavy
hlavy

ROČNÍK HISTORIE - pokračování

**Výročí
únor 2011**

**Provazníková
Alžběta 85**

blahopřejeme

**k trvalému pobytu
se přihlásili**

Marie Hlaváčková

č. p. 91

Martin Valach

č. p. 53

**Obecní úřad
ve Zdelově
zve všechny občany**

na VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

18.3.2011

v 19:00 hodin

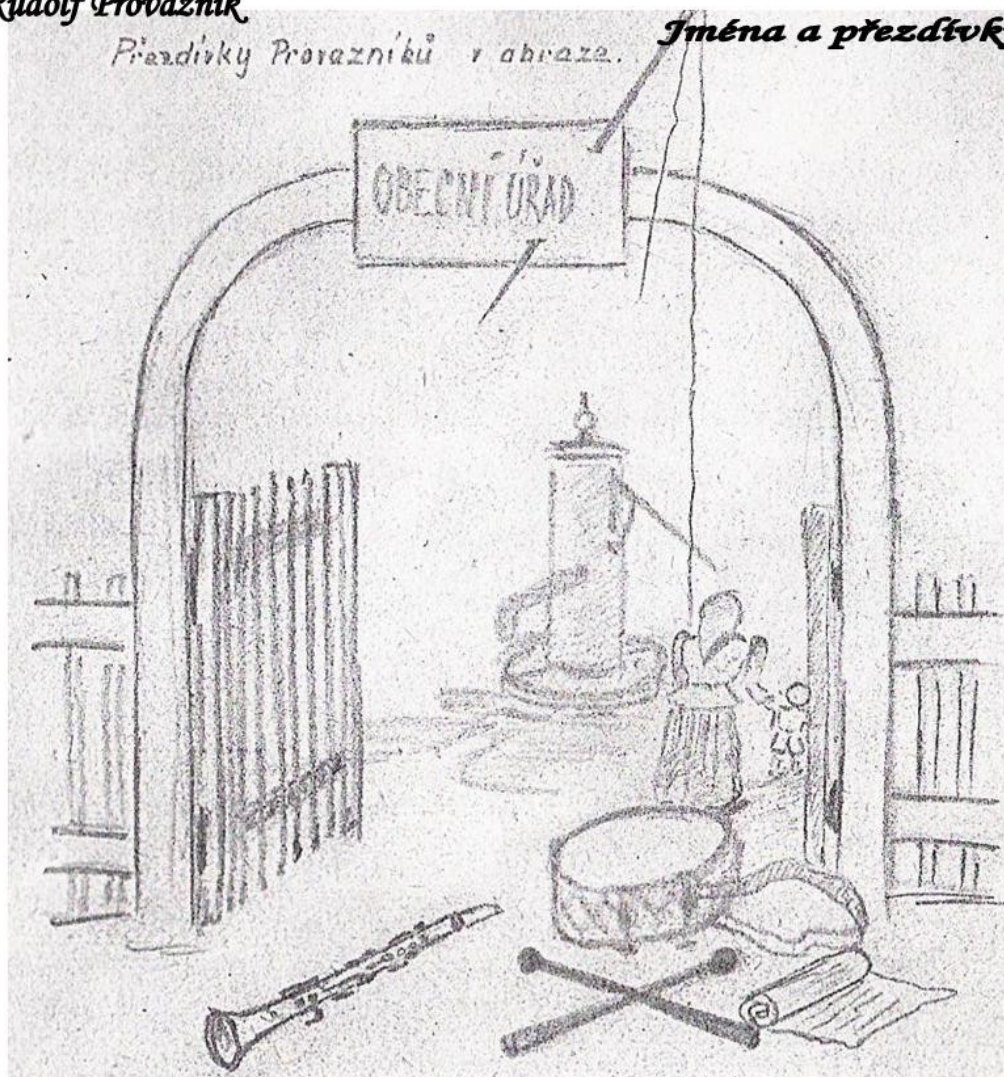
Pamětní kniha obce Zdelova

Ve Zdelově se praktikovalo držení licencovaných býků, a to jeden kus u rolníka Aloise Bartoše na Moravsku. Několik krav muselo být přiděleno k býku do Šachova, kde držen byl u rolníka Provazníka Jana. Později pořídil si býka i rolník Marek Josef, čp. 68. V roce 1939 byla dosti příznivá sklizeň obilí a ostatních plodin. Čas sloužil přírodě naší ku spokojenosti zemědělců a ti svázeli čile a vesele domů úrodu. Situace v Evropě spěla k válečnému běsu. Pro národní pomoc byla provedena sbírka, kterou vedl Marek Josef a Švandelík Václav, výsledek byl 374 Kč mimo naturálií. V celém protektorátě vynesly padesát milionu Kč, které určeny k podpoře sociálně slabých. V roce 1939 byl proveden nátlak na sloučení divadelních spolků Havlíčka a Jiráska. Pokus se nezdařil, již při první schůzi obou spolků se míspředs. Švandelík Václav odvolal na zásady, na kterých spolky stojí a nic se nezměnilo. Také vyšlo mnoho různých nařízení, mezi nimi zákon o občanských průkazech, každý měl mít domovský list, křestní, oddací. Při všeobecném stěhování ze Sudet přibyl nám jeden příslušník Urbánek Josef poštovní úředník, který se přistěhoval se svojí rodinou a usadil se u své matky a sourozenců. Kdež také na pozemku v partiji na Bukovině postavil si pěkný domeček, čímž obci vzniklo jedno čs. popisné.

Úmrtí v roce 1939: 20. července zemřel Hlaváček František z Bučku znám jako výrobce hospodářských košů v širokém okolí. 25. prosince zemřela paní Hamerská, manželka rolníka Karla Hamerského z horního konce.

V zimě 1939-40 následkem kruté zimy pomrzlo mnoho stromů. V každé obci musel být proveden soupis který činí: jabloní 343, hrušní 234, švestek 3124, třešní 131, višní 16, ořechů 18, meruněk 17, babčat 8, vína 91. Mimo toho mnoho stromů namrzlých, které též zhynou během tří let.

-zase přístě- -pla-

Hlaváčkové podrželi svá nepokroucená jména s malými přízvisky. Z dnešních Hlaváčků dlužno jmenovati Hlaváčka Karla, Hlaváčka od rybníka a Hlaváčka- starostu. Po jiném, starém, dnes již zemřelém Hlaváčkově, udržela se doposud přezdívká pro pozůstalé- Sejráci.

Bednařikových jsou tři rodiny: Bednařík s kopce, Bednařík- švec a Dlouhá Bednářice.

Početná rodina Zemánkova byla bohatá na děvčata, která provdá-

Dlouhá a mostu s. 27.
za ní s. 26.

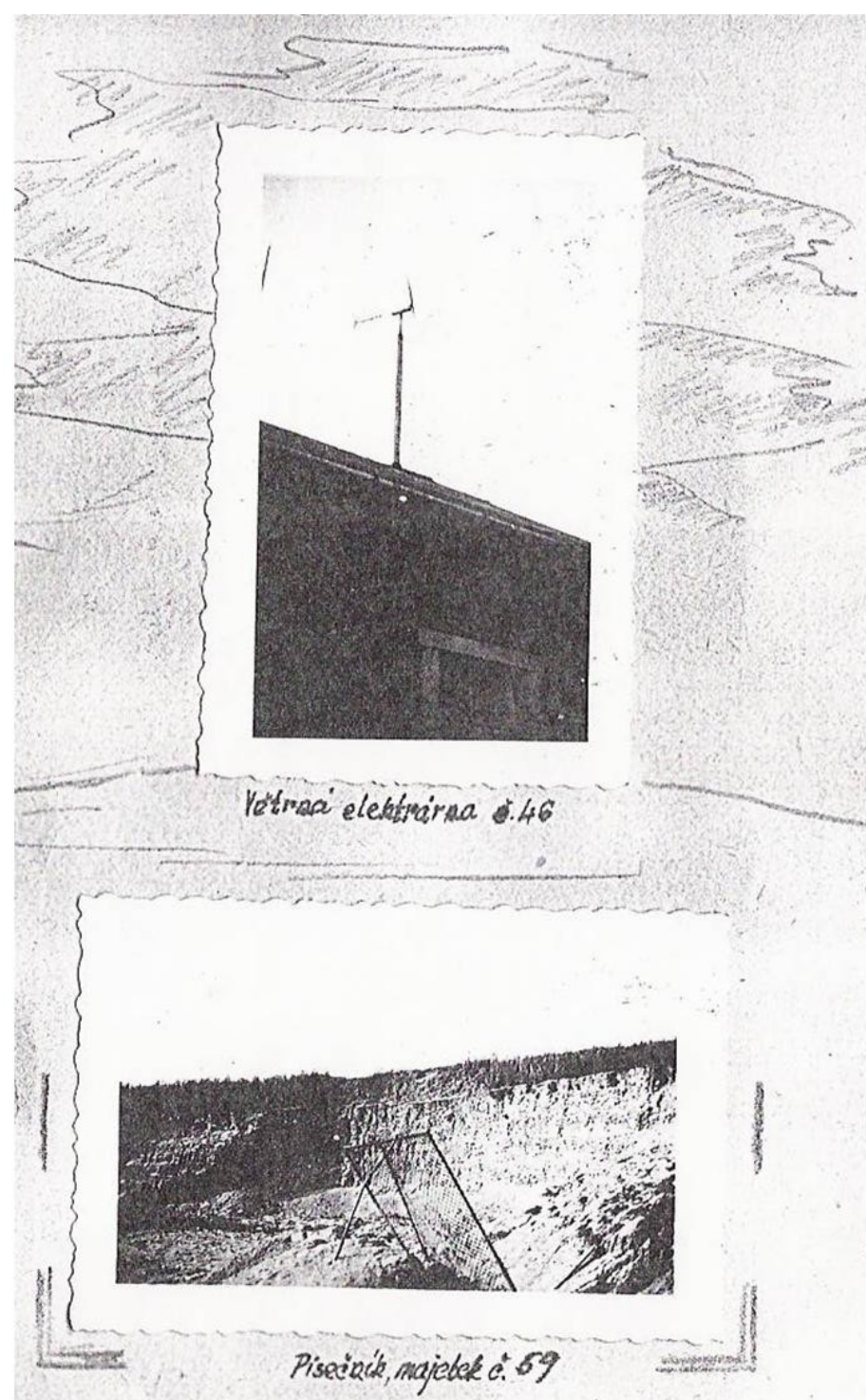

Plasilův topol s dvířky křípku stocnkou

ním své jméno ztratila. Dnes jsou ve Zdelově dvoje Zemánkovi, a to Ladislav a jeho bratr Josef, jinak Zemánek ze Zásek.

Příbuzenstvo Hiršovo vlastní dosti pěkný majetek. Je to Jan Hirš, mlynář a majitel poloviny Dolního rybníka, sedlák Hirš ze zahrady, třetí je Hirš s kopce, soused Bednařika s kopce a ještě vdova Hiršová od lesa.

Větrná elektrárna č. 46

Pisečnický majetek č. 59

Z paměti naší babičky

O polích

Když jsem já byla malá, tak všechna pole kolem Zdelova vypadala jako šachovnice. V každé chalupě vlastnila rodina menší nebo větší pole. Pěstovaly se brambory a žito na chléb. Na každém poli byl proužek prosa, ze kterého ve mlýně udělali jáhly, dále proužek kde byl nasetý mák a také hrách. Takže každý byl samozásobitelem těchto rolnických produktů. Muži většinou pracovali v okolních továrnách a ženy se staraly o děti a domácnost, včetně domácích zvířat. Na každém dvoře běhaly slepice a hejno hus. Všude se pěstovali králíci a kdo neměl ve chlévě krávu, tak tam byly alespoň dvě kozy. Nebylo to nic moc, ale myslím si, že s trochou šetrností se dalo vyžít. U nás jsme měli také krávu. Louku jsme měli v Poříčí a maminka dostala věnem louku ve Stradinách. Několik Zdelováků a naši také vlastnili pozemek pod kopcem naproti Bučku u lesa a tam se říkalo na Kroutilce. Těsně pod lesem byla mokrá rašelina, kde se sázely brambory a řepa, ale vše se muselo dělat ručně. Na podzim, když dozrály brambory a ukázaly se bulvy krmné řepy, měli bažanti, koroptve i zajáci posvícení. Pamatuji si, že honitbu měl pronajatou myslivecký spolek z Kostelce. Vždycky pan Jahoda co byl předseda a ještě asi tři členové spolku, přišli odhadovat škodu, co napáchala lesní zvěř a každý majitel polička dostal nějaký malý peníz jako odškodnění. Také se pamatuji, že každé jaro přicházel z Čestic pan Chaloupka a vybíral poplatek od lidí, co měli pozemky na Čestickém katastru. Tatínek říkal, že vybírá asekuraci. Tak se tenkrát žilo a teď je vše jiné.

příspěvek napsala paní Miloslava Dostálová

Pamětní kniha

Sboru dobrovolných hasičů

č. II.

Protokol

sepsaný ze schůze, sborů dobrovo. hasičů ve Zdelově, konané dne 6. května 1934 v 19. hod. v soukromé místnosti čp. 46 náležející Anežce a Josefu Čestickému.

Za přítomnosti 15 členů, velitel Karel Hamerský, zahájil schůzi, s tímto jednáním.

- 1) Čtení protokolu ze dne 3. března 1934.
- 2) Zprávi činovníku.
- 3) Okrskové cvičení v Šachově, dne 13. května 1934.
- 4) Zúčastnění se, výročí požáru v Kostelci n/orl. - Skála, a ukoření člena has. sborů tamtéž br. Jos. Bedrny. Požár byl 16. dubna 1894.
- 5) Zaplacení za umrti: Josef Šťastný, Josef Hlaváč z Doudleb.
- 6) Různé:

Protokol čten poznámek nebylo, tudíž se podepsáním velitele schvaluje. Zprávi činovníku se též schvaluje. Zúčastnění se okskového poplachového cvičení v Šachově, dne 13. května 1934. po krátkém rozhovoru odhlasováno se stříkačkou se nezúčastnit, pro zajištění že by sbor Šachovský se sborem Zdelovským počítal o účasti se stříkačkou, bylo jednáno s panem Frant. Smolou o odměně za příspěž do stříkačky, za což si požádal 15.kč. Sbor se dostavil se stříkačkou činně. Hasičského dne, 17. června 1934 co jubilejního od požáru v Kostelci n/orl. - na Skále, jež dne 16. dubna 1894 požárem bylo zničeno 34 obytných stavení, a zničeny uhořením 2 lidské životy, hasič Josef Bedrna, který chtěl zachránit Vanického, což položily život svůj v plamenech. Sbor dobrovolných hasičů v Kostelci n/orl. - Skála, učiní pietní vzpomínku 40ti letou, nadepsaného dne, s průvodem na hřbitov k hrobu Bedrny; usneseno v této schůzi se zúčastnit, a sice v průvodu na hřbitov, zúčastněno bylo 8 čl.

Různé: Hlídku při besídce Svátku matek, jež uspořádala církev československá, dne 6. května 1934 v hostinci p. Frant. Luňáčka, sbor nežádá placení, a br. rady starších Frant. Bakeš za hlídku děkuje. Usneseno by se klíč od Has. skladiště dostal do opatrování Frant. Provazník, on nesmí jej bez doz. náčn. žádnému vydati, vyjímaje případu požáru.

Více jednáno nebylo, schůze byla ukončena 21.hod.

Zdelov dne 6. května 1934.

K. Hlaváček

Jan Hirš

Jednatel

starosta

Rady mistra kuchaře

sladké

Doudlebské vdolky

Ingredience: 500 g polohrubá mouka, 1 kostka droždí, 200 ml mléko, 50 g rostlinný tuk nebo 1 lžíce sádla a 1 lžíce másla, 1 ks vejce, 1 špetka sůl, tuk na plech

Postup přípravy: Z rozdrobeného droždí, trošky teplého mléka, lžičky cukru a lžičky mouky necháme vzejít kvásek. Mouku prosejeme do mísy, přidáme sůl, promícháme, vlijeme vnutý kvásek, opět promícháme, přidáme zbytek mléka, změkly tuk a vejce a nejdříve v míse, pak na vále vypracujeme hladké a husté těsto. V míse je posypané moukou a přikryté utěrkou necháme asi 3/4 hodiny kynout na teplém místě. Dobře nakynuté těsto vyklopíme na pomoučený vál a vyválíme z něj silnější plát. Kulatým tvořítkem nebo skleničkou vykrájíme vdolky, rozložíme je na pomáštěný plech a necháme ještě chvíli kynout. Pak je vložíme do předehřáté trouby a upečeme dozlatova. Podáváme nasladko namazané marmeládou a posypané strouhaným tvarohem nebo naslano jako přílohu k masu s omáčkou.

Banán na grihu

Ingredience: 4 ks banán, máslo, skořice, čokoláda, šlehačka, rozinky, griotka, med, zmrzlina

Postup přípravy: Z alobalu nastříháme 4 čtverce, na každý položíme rozpůlený banán, na něj poklademe silnější plátek másla, posypeme skořicí, zakapeme medem, posypeme rozinkami a nakonec zalijeme malým prckem griotky. Zabalíme a vložíme na dobře rozpálený gril, každou stranu grilujeme tak 5 minut. Dáme na talíř i s alobalem, opatrně rozděláme, aby nám nic nevyteklo. Přidáme 2 kopečky zmrzliny (vanilková, čokoládová), nazdobíme šlehačkou a můžeme nastrohat čokoládu nebo polít čokoládovým Pikaem. A pak už jen stačí vzít lžičku a přijímat poklony za kulinářský zážitek.

zdroj: recepty.cz

TEST
pro chytré hlavy

IQ

- V 8 hodin jdeš spát a natáhneš si budíka na 9 hodin ráno. Když budík zazvoní, jak dlouho jsi spal?
 - 1 hod
 - 13 hod
 - 3 hod
- Kolik devítek je v číslech od 1-100?
 - 10
 - 20
 - 15
- Osobní vlak z Ostravy do Prahy jede směrem na Prahu. Zároveň z Prahy vyjede rychlík směrem na Ostravu. Když se vlaky potkají, který z nich má blíže do Bratislavy?
 - osobní vlak
 - rychlík
 - oba stejně
- Lékař předepíše pacientovi 3 tablety, aby je užíval po 1/2 hodině. Jak dlouho je bude užívat?
 - 1 hod
 - 3 hod
 - 1/2 hod
- Na dvou rukách je 10 prstů, kolik je na 10 rukách?
 - 50
 - 100
 - 150
- Kolik korun je do tuctu? Kolik padesátihaléřů je do tuctu?
 - 5, 5
 - 10, 20
 - 12, 12
- Kolik jedniček je od 1-100?
 - 11
 - 21
 - 22
- Archeologové vykopali mince s datem 46 let před Kristem. Byly mince pravé?
 - ano
 - ne
- Které oko má Žižka na padesátikoruně zalepené?
 - levé
 - pravé
 - žádné
- Sedlák měl 17 ovcí. Všechny kromě 9 mu zahynuly. Kolik mu jich zůstalo?
 - 8
 - 9
 - 7

V. část popisná čísla ve Zdelově

<u>čp</u>	<u>nyní</u>	<u>dříve</u>
81	Vilímek Kamil, Vladimír	Hirš Jan - mlýn
82	Hloušek Rudolf Praha	Petružálkovi
83	Fišerovi	Václavkovi, Fišerovi
84	Pourová Alena	Provazníkovi, Pourovi
85	Matoušek František	Starovi - Zárybníči
86	Dostál Jiří	Jindrovi, Dostálovi
87	Stará Bohumíra	Chaloupkovi - Zárybníči
88	Urbánek Jindřich RK	Urbánkovi
89	kabiny- nová budova	
90	Třasák Jiří	Hlaváčkovi, Lokvencovi
91	Hlaváček Petr	Hlaváčkovi- Buček
92	Lachman Josef	Kroulovi
93	Horáková Zdena, Hlouškovi	Hlouškovi
94	Provazník Jaros. Smiřice	Provazníkovi
95	Pavličková Jana	Hlouškovi, Chaloupkovi
96	Starý Martin	prodejna, Novák, Vyšehradovi, st. statek, Mazurovi, Kašparová
97	Koželuh Vladimír	Hlaváčkovi, Nedvídkovi
98	Kopecký Slavomír HK	Bednařikovi, Kopeckých
99	Čestický Milan	nový domek kolaudace 1992
100	Enžl Milan	Provazníkovi

Stránka 12

Protokol

ze schůze divadelního
a zábavního spolku
ve Zdelově
"JIRÁSEK"

PROTOKOL 24

Protokol sepsaný z členské schůze, která se konala dne 7 března 1929 v hostinci u „Komárků“ v 8 hod. večer za přítomnosti 18 členů. Schůzi zahájil předseda spolku Josef Provazník a na program uvedl následující body:

Program:

1. Čtení protokolu z poslední schůze výborů.
2. Zjednáni pořádku z Ostatkové zábavy.
3. Pojednání o další působnosti spolku (Josef. večírek)
4. Volné návrhy a dotazy.
 - 1) Protokol v nepřítomnosti jednatele přednesl místopředseda spolku a byl přítomnými členy schválen.
 - 2) Z ostatkové zábavy bylo hrubého příjmu 500. 10 Kč, vydání 620. 80 Kč, deficit 120. 30 Kč.
 - 3) Př. Komárek dal návrh na taneční zábavu, spojenou s humoristickým večírkem, což bylo zamítnuto z důvodu toho, protože nechtěl žádný příjemti provedení programu ve večírku.

Návrhy žádné nebyly a proto schůze skončila v 1/2 10 hod. večer.

Antonín Jindra

t.č. jednatel

(zdroj- kronika divadelního spolku "Jirásek", kterou poskytl pan Petr Hlaváček z Bučku)

poznámka : kroniku spolku "Jirásek" opisuji přesně bez jakýchkoli úprav ,včetně všech chyb a tehdejší výslovnosti.

1. zdelovské hokejové derby únor 2011

Již čtvrtým rokem se scházejí zdelovští hokejisté k zápasům na menší přírodní ledové ploše u Červinků. Letos však ve Zdelově přibyl další „hokejový stánek“ pod koupalištěm, jehož technické parametry se již blíží standartním rozměrům.

A právě na tomto „kolbišti“ proběhlo ve čtvrtek 3.2.2011 utkání dvou hokejových týmů.

Tým hostů, který má domovský stadion na „horním konci“, byl složen pouze ze zdelovských hráčů.

„Zdelovští“ nastoupili v této sestavě - Pavel Červinka, Libor Hirš, David Komárek, Miloš Forejtek, Petr Nedvídek, Zdeněk Sehnal, Milan Enžl a Petr Komárek.

Proti nim nastoupilo silné „domácí“ mužstvo, které lze nazvat podle svého složení jako „zbytek světa.“ Bylo totiž tvořené sice i zdelovskými, převážně však přespolními hráči. Ledová plocha tohoto týmu leží „na dolním konci“, kde se utkání odehrávalo. Sestava domácích byla následující:

Vladimír a Jiří Vilímkovi (Zdelov), Miloš Cvejn (Olešnice), Radek Sus (Šachov), Míra Březina (Týniště n.Orl.), Rosta Halada (Borohrádek), Mírek Jiruška (Častolovické Horky), Jiří Kapucián (Čestice).

Utkaní se hrálo na dva samostatné minizápasy do deseti gólů ve formacích čtyři na čtyři.

První minizápas ovládli „domácí“ a po převaze v poli zvítězili poměrem 10:7. Druhý minizápas byl již vyrovnanější. Hosté, „zdelovští“, se přizpůsobili větší ledové ploše a v dramatickém závěru strhli vítězství na svoji stranu v poměru 10:8.

O vítězi pak musel rozhodnout třetí minizápas. Ten se zpočátku vyvíjel jednoznačně pro domácí tým („zbytek světa“), který vedl již 8:3. Pak však přišel drtivý závěr „zdelovských“, kteří překvapivě ovládli hřiště a srovnali na 8:8. Následně Miloš Cvejn po nájezdu poslal polovysokou strelou domácí opět do vedení 9:8. „Zdelovští“ kontrovali, srovnali na 9:9 a vstřelili i vítězný desátý gól, který však zřejmě nebyl ze strany domácích uznán. V tom případě by celý zápas skončil remízou.

I přes nejednotnost při posuzování vstřelených tzv. „sporných“ gólů, (bohužel nebyla přesně vymezena horní část branky) mělo utkání dobrou úroveň a náboj. Oba týmy zaslouží pochvalu za hru fair play (hrálo celkem korektně, bez zranění) a určitě se všichni aktéři těší na odvetu, na kterou si však budou muset počkat zřejmě až do příští zimy.

Zdelov: 3.2.2011
Zapsal: petkom

"Velká cena Zdelova ve stolním tenise 2011"

Za rekordní účasti 27 hráčů odstartoval 20.01.2011 v „Restauraci u Jouďy“ již 3. ročník turnaje ve stolním tenise „Velká cena Zdelova 2011“.

Účastníci byli rozděleni do pěti základních skupin, kde se utkal každý s každým. Vítězové pak byli přímo nasazení do dalších čtvrtfinálových bojů a k nim byli přilosováni tenisté z druhých a třetích míst. Čtvrtfinále,

semifinále a finále se pak odehrálo v sobotu 22.1.2011 za účasti jednak zúčastněných hráčů, ale i jejich příznivců. Výsledky závěrečných utkání uvádíme v následující tabulce:

Čtvrtfinále:

Miloš Forejtek: Martin Starý 2:0	Míra Bozetický: Kamil Vilímek 2:1
Tomáš Chaluš: Olda Kamenický 2:0	Milan Enžl: Jarda Novák 1:2
Petr Houšťek: Milan Provazník 2:1	Radek Zeman: Petr Červinka 2:0

Semifinále:

Miloš Forejtek: Petr Houšťek 2:0
Míra Bozetický: Tomáš Chaluš 2:0
Jarda Novák: Radek Zeman 2:1

Po napínavých zápasech se do finále se probojovalo následující trio:

Miloš Forejtek (Zdelov)
Míra Bozetický (Zdelov)
Jarda Novák (Čermná n.Orlicí)

Ze vzájemných utkání vzešel jako vítěz Miloš Forejtek, který po roční odmlce získal již druhé prvenství v tomto turnaji, druhé místo vybojoval Míra Bozetický a na třetím místě skončil loňský vítěz, Jarda Novák.

Finálové výsledky:

Miloš Forejtek : Jarda Novák 2:0
 Miloš Forejtek : Míra Bozetický 2:0
 Míra Bozetický : Jarda Novák 2:0

Turnaj zorganizoval SASS KOZINEC ve spolupráci s restaurací „U Joudy“ a s podporou obce Zdelov. Tenisová utkání měla opět velmi dobrou sportovní úroveň a opět přispěla k obohacení sportovních aktivit v obci.

Celkové výsledky turnaje:

1. Miloš Forejtek (ZDE)
2. Miroslav Bozetický (ZDE)
3. Jaroslav Novák (Čermná n.Orl.)
4. Petr Houšťek (ZDE)
5. Radek Zeman (ZDE)
6. Tomáš Chaluš (Šachov)

- 7-12 Milan Enžl, Milan Provazník, Petr Červinka, Martin Starý, Kamil Vilímek, Oldřich Kamenický(ŠA)
 13-17 Luboš Chlajn (KO), Petr Komárek, Zdeněk Sehnal, Milan Čestický ml., Vlasta Zámečník (KO)
 18-22 Marcel Kopecký (ČERM), Lukáš Koželuh, Eman Seide(ŠA), Josef Matoušek, Libor Hírš
 23-27 Pavel Červinka, Petr Nedvídek, Láďa Červinka, Aleš Sedlák, Jarda Andres

Zapsal 22.1.2011: *petkom*

FOTBAL

Tabulka po podzimu 2010

Rk. Tým	Záp	+ 0-	Skóre	Body (Prav)
1. Častolovice A	14	12 20	57: 11	38 (17)
2. Zdelev	14	9 32	32: 13	30 (9)
3. Dobruška B	14	9 32	33: 17	30 (9)
4. Lípa A	14	8 15	36: 17	25 (4)
5. Žďár	14	7 43	27: 22	25 (4)
6. Doudleby B	14	5 36	21: 22	18 (-3)
7. Kostelecká Lhota A	14	5 27	16: 19	17 (-4)
8. 1.FC Rokytnice	14	5 27	29: 33	17 (-4)
9. Solnice A	14	5 27	29: 36	17 (-4)
10. Vamberk B	14	5 27	33: 42	17 (-4)
11. Petrovice	14	5 18	23: 29	16 (-5)
12. Rychnov B	14	4 28	20: 31	14 (-7)
13. Dobré A	14	2 48	19: 42	10 (-11)
14. Černíkovice B	14	0 31	19: 50	3 (-18)

petkom

Los fotbalistů na jaro OP II. třídy 2011

02.04.11	16:30	Zdelev	: Častolovice / SO
09.04.11	15:30	Rychnov n.Kn. B	: Zdelev NE
16.04.11	17:00	Zdelev	: Dobré A SO
23.04.11	17:00	1.FC Rokytnice	: Zdelev SO
30.04.11	17:00	Zdelev	: Dobruška B SO
08.05.11	17:00	Doudleby B	: Zdelev NE
14.05.11	17:00	Solnice	: Zdelev SO
21.05.11	17:00	Zdelev	: Žďár n.O. SO
28.05.11	17:00	Lípa A	: Zdelev SO
04.06.11	17:00	Zdelev	: Petrovice SO
12.06.11	17:00	Kostelecká Lhota	: Zdelev NE
18.06.11	17:00	Zdelev	: Vamberk B SO

petkom

OBEČNÍ ÚŘAD
ve Zdeřově
zve všechny děti
na tradiční

DĚTSKÝ KARNEVAL

který se koná
dne 19. března 2011
od 15:00 hodin
v sále místního pohostinství.

VEŘEJNÁ OHLÁŠKA

Na vědomost se dává
důležitá zpráva.
Nebyl tu dlouhý čas,
ale nyní je tu zas.

MASOPUST

Konání se bude dne 12. března 2011

Nachystejte koblíhy a kořalku,
jak tradice praví,
ať my všichni z průvodu,
ku konci dorazíme silní a zdraví.

Jitnice, prejt a kroupy,
vše co hrdlo ráčí
a na tohle jídlo všechno,
pár kaček vám stačí.

Až vás průvod opustí,
honem rychle obléct
a do místní hospůdky
přijďte dobře pojíst.

Krásný den pak uzavřeme,
masopustní zábavou,
na kterou jste všichni zváni,
klidně s celou rodinou.

Zabijačka převeliká,
bude pro vás připravena,
najedí se do sytosti,
táta, máma, syn i dcera.

Stehlík obecný - *Carduelis carduelis*

Chardonneret élégant. "Stehlík elegantní," nazývají jej Francouzi. A beze sporu mají pravdu. Stehlík obecný je vsuktku elegantní ptáček. Ale no tak. Neuculejte se! "Elegantním ptáčkem" nemyslím lázeňského sňatkového podvodníka, ale skutečně jednoho z nejpůvabnějších zástupců naší opeřené fauny. Stehlík je menší než vrabec. Dlouhý je asi 12 cm. Zbarvení samečka je sytější než samičky. Na naše přírodní poměry je stehlík zbarven opravdu až nápadně. Nevím jestli suchým popisem vystihnou pestrost jeho zbarvení. Typická je červeně, černě a bíle zbarvená hlavička. Hnědý hřbet a černá křídla přerušena širokou žlutou páskou, která je patrná zejména za letu. Kostřec je bílý. Samičky jsou zbarveny stejně jako samci, jen zbarvení není tak syté. Opeření mlád'at je naprosto odlišné od pestrého šatu rodičů. Mlád'ata mají hlavu jednobarevně hnědou, záda a spodní stranu šedo zelenou, skvrnitou s vyvinutou sytě žlutou křídelní páskou. Prachový šat je šedý. Až do svých osmi let jsem žil v omylu, považuje juvenilně zbarvené stehlíky za samičky. Hlas stehlíka je dvouslabičné "tiglit - tiglit." Zpěv je mohutná píseň promíchaná s vábením. Zpívat se však musí naučit od jiných stehlíků. "Mojí" stehlíci odchovaní v zajetí úspěšně napodobovali hlasy svých sousedů kanárů, andulek, rýžovníků a zebříček.

Stehlík je pták neobvykle půvabný, bystrý a obratný. Ani chvilku neposedí. "Podívej na ty bestie!" oznamuje mi rozhořčená máma ukazujíc na hejňko stehlíků "pasoucích" se na čerstvě zasetém trávníku. Dokonce i mé fenky sedí na chodníku vedoucím k brance a se zaujetím sledují ty ptačí pieroty, zatím co každého vrabčáka "provětrají." Stehlíci mají nejraději úhory s bodlácím. Obratně šplhají po rostlinách, hlavně po zmíněném bodláci, z jehož květenství dobývají semena. Pěstují na zahradě "bodláky." Nevím jak se tomu říká česky - prostě vždy při sekání trávníku nechám růst pár rostlinek *Dipsacus silvestris*. To je taková ta "ježatá" koule, která se používá jako dekorace do suchých vazeb. Pár jich usuším, pár jich nechám pro stehlíky na zimu. Zbytek doplním lněným semínkem. A pak jen pozoruji v zimě a za oknem, jak se stehlíci "cpou." Mimo rostlinou potravu v menší míře stehlíci požírají také hmyz. Hlavně brouky, housenky a blanokřídlé. V zimě někdy vybírají semena z olšových a březových šištiček.

Stehlíci začínají hnízdit již koncem dubna. Samička staví někde na stromě hnízdo a sameček jí k tomu zpívá. Hnízdo stehlíka najdeme na listnatých stromech. Jen výjimečně i na jehličnanech. Stehlík hnízdí zpravidla dvakrát, v některé literatuře se uvádí až třikrát, do roka. První snůška se objevuje již v první půli května. 4 až 6 bílých, jemně červenohnědě kropenatých vajec o rozměrech 15,6 až 20,0 x 12,3 až 14,3 mm zahřívá pouze samička. Sameček jí přináší potravu. Po 12 až 14 dnech se líhnou jemně ochmýřená mlád'ata, a proto je samička ještě nějakou dobu zahřívá. Holátka krmí rodiče zprvu hmyzem, později semeny změkčenými ve voleti. Za 13 až 15 dní po vylíhnutí mlád'ata z hnízda vyletují. Krátce po vylétnutí prvních mlád'at starý pár zahnízdí znovu. Poslední mlád'ata nacházíme u nás ještě počátkem září. Od pozdního léta se staří a mladí stehlíci hejňkují. Nejraději se zdržují na pustých úhorech, kde nacházejí dostatek potravu v semenech bodláků, lopuchů a různého plevelu.

Kopretina - *Leucanthemum*

Kopretiny se vyskytovaly v travních porostech již ve středověku. V Mathiolioho herbáři ze 16. století pro ně najdeme následující lidová jména: sluněčko, oko, kuří oko nebo velká sedmikráska.

Na našem území se přirozeně vyskytují tři druhy kopretin, dříve souborně označovaných jako kopretina bílá (*Chrysanthemum leucanthemum*, Slavík a kol. 2004). Nejrozšířenější je víceletá kopretina irkutská (*Leucanthemum irtutianum*) rostoucí nejčastěji na loukách, v příkopech a na náspech od nížin až do horských poloh. Na mezofilních loukách často vytváří rozsáhlé porosty a její výskyt má mnohdy až plevelný charakter. Dalším druhem, který má těžiště výskytu v nejteplejších částech naší republiky, je diploidní kopretina bílá (*L. vulgare*). Jedná se o dvou až čtyřletý druh vyskytující se původně zejména v nížkách velkých řek (například v Pomoraví a v Podýjí). Posledním původním druhem je hexaploidní kopretina panonská (*L. margaritae*), jejíž rozšíření je omezeno na několik oblastí v sz. Čechách a na jižní a střední Moravu.

Kopretiny dosahují zpravidla výšky 30 až 80 cm. Vyznačují se rozvětvenými podzemními oddenky (rhizomy) a silnými adventivními kořeny. Kořeny kopretin jsou schopny vytvářet symbiózu s endofytními houbami, které po odstranění kopretin setrvávají v půdě a mohou poškozovat následně pěstované plodiny, především pak rostliny z čeledi lilkovitých, které jsou náchylnější k houbovým chorobám. V Dánsku byl proveden zajímavý pokus, který vycházel z hypotézy, že rostliny z čeledi *Asteraceae* obsahují ve svém květu velké množství nektaru. Na její potvrzení byly kromě kopretiny infikovány larvou běláška

řepeňho (*Cotesia glomerata*) také čekanka obecná (*Cichorium intybus*) a chrpa horská (*Cyanus montana*). Larva běláška v květu kopretiny však po několika dnech uhynula a tvrzení že všechny rostliny této čeledi mají velké množství v květu nebylo potvrzeno. Kopretina se rozmnožuje převážně generativně prostřednictvím nažek schopných vytvářet dlouhodobou semennou banku. Peck (1993) zjistil, že nažky měly po 6 letech 82 % klíčivost, 1 % nažek dokonce klíčilo po 39 letech setrvání v půdě. Nažky s podélnými bělavými žebry a bez chmýru jsou dobře klíčivé, protáhlé a lesklé. Kopretina nejlépe klíčí při relativní vlhkosti půdy 60%. Jakmile relativní vlhkost půdy dosahuje nad 75% snižuje se klíčivost nažek na polovinu a méně. V létě převažuje vegetativní (klonální) rozmnožování pomocí vytrvalých oddenků. Skot se kopretině na pastvě obvykle vyhýbá a konzumuje ji pouze v případě nátlakové pastvy, kdy nemá možnost výběru jiných druhů. Příčinou jsou siličnaté buňky a kanálky kopretin obsahující flavonové glykosidy a anthokyanový glykosid chrysothemin. Zajímavé přitom je, že tyto látky nevdají koním, ovčím a kozy je dokonce vyhledávají. Kopretiny se dále vyznačují nízkým obsahem živin a rychlou lignifikací. Při jejich vyšším zastoupení v přijímané pici ztrácí kravské mléko dokonce svou charakteristickou chuť.

Kopretina se odedávna využívala v lidovém léčitelství, jako lék proti dávivému kašli a astmatu. V dnešní době se z ní vyrábí různé esence, katarý a sirupy.

(zdroj: www.priroda.cz)

TEST

Správné odpovědi: 1a,2b,3c,4a,5a,6c,7b,8b,9c,10b

Historie Zdeleva ve fotografii

*Masopust
1978*

Fotografie z archivu
pana Rudolfa
Hlouška st.

Zprávy z redakce: Mnozí se mne ptáte, proč nepokračuji ve výročích která jsem pravidelně oznamoval. Důvod je jednoduchý. Prostě jsou lidé, a já je i chápu, kterým vadí, že všichni vědí, kolik jim je let. Proto jsem se nejdříve rozhodl oznámení zrušit úplně, ale nakonec jsem přikročil ke kompromisu. Budu uvádět jen významná výročí, to znamená např. 75 a 80 atd. Pokud i toto bude někomu nepříjemné, prosím aby mi to oznámil a já učiním neprodleně kroky k vyřazení z databáze.

Váš soused Medvěd

Pod záštitou Obecního úřadu a za přispění zdelevských občanů v nákladu 130
výtisků ,tento zpravodaj vydává Petr Nedvídek. Kontakt: tel.605706459, e-mail:
zdelevskadrba@seznam.cz, poštovní schránka č.p.18 Zdelev